

Beroep op rechtsverwerking: tweeconclusieregel en onbegrijpelijke uitleg gedingstukken

Publicatiedatum: 22-04-2025

De gemeente vordert ontruiming van een perceel dat volgens haar zonder recht of titel wordt gebruikt door de bewoner van een naastgelegen woonwagenstandplaats. Na toewijzing in eerste aanleg wijst het hof de vordering af omdat de gemeente haar rechten heeft verwerkt. In cassatie betoogt de gemeente dat het hof geen acht had mogen slaan op het beroep op rechtsverwerking, nu het eerst ter zitting in hoger beroep is gedaan. Ook stelt de gemeente dat het hof een onbegrijpelijke uitleg aan de gedingstukken heeft gegeven door een verweer te honoreren waarover geen debat heeft plaatsgevonden.

Strijd met tweeconclusieregel?

De Hoge Raad overweegt als volgt. Het oordeel van het hof in de eerste drie volzinnen van r.o. 6.6.1 van het [best reden arrest](#), dat erop neerkomt dat de bewoner in de procedure als verweer heeft gevoerd dat de gemeente haar recht op beëindiging van het gebruik heeft verwerkt, berust op een aan het hof voorbehouden en niet onbegrijpelijk uitleg van de gedingstukken. Hetzelfde geldt voor de overweging in de daarop volgende volzin, inhoudende dat het hof de grief zo begrijpt dat daarmee het oordeel van de rechtbank werd bestreden dat het feit dat de gemeente (mogelijk) lange tijd heeft toegestaan dat de bewoner het perceel in gebruik had, niet in de weg staat aan de vordering van de gemeente.

Met de uitleg die het hof vervolgens heeft gegeven aan 'de grief', heeft het hof kennelijk geoordeeld dat het beroep op rechtsverwerking zozeer in het verlengde lag van de grieven en hetgeen de bewoner ter onderbouwing daarvan heeft aangevoerd dat de tweeconclusieregel het hof ervan niet weerhield om op dat beroep acht te slaan. Hiermee heeft het hof geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting en zijn oordeel is ook niet onbegrijpelijk. Het oordeel van het hof dat de bewoner opkwam tegen het oordeel van de rechtbank over het toestaan van gebruik van het perceel door de bewoner wordt immers gesteund door de inhoud van hetgeen de bewoner ter onderbouwing van de grieven heeft aangevoerd.

Onbegrijpelijke uitleg gedingstukken?

De Hoge Raad oordeelt vervolgens dat het onderdeel van het cassatiemiddel doel treft voor zover het onderdeel klaagt dat het hof vervolgens in de beslissing over het beroep op rechtsverwerking een onbegrijpelijke uitleg heeft gegeven aan de gedingstukken door de vordering van de gemeente af te wijzen op grond van een verweer waarover geen debat heeft plaatsgevonden. De Hoge Raad overweegt dat de rechter in hoger beroep die in een zaak een geschilpunt in de beslissing betreft dat in het verlengde ligt van de reeds aangevoerde grieven dient, alvorens op dat geschilpunt te beslissen, zich ervan dient te vergewissen dat de wederpartij zich over dat geschilpunt voldoende heeft kunnen uitlaten en daartoe zonodig alsnog gelegenheid te bieden. In de weergave van het partijdebat door het hof (r.o. 6.4.1-6.4.2 van het [bestreden arrest](#)) is een beroep op rechtsverwerking niet met zoveel woorden genoemd. Uit het arrest noch uit het proces-verbaal van de mondelinge behandeling in

hoger beroep blijkt dat de gemeente ter zitting heeft gereageerd op het door de bewoner blijkens het proces-verbaal toen subsidiair gedane beroep op rechtsverwerking. Evenmin blijkt uit het bestreden arrest en het proces-verbaal van de mondelinge behandeling dat het hof aan de gemeente gelegenheid heeft gegeven daarop te reageren. Daarmee maakt de bestreden uitspraak niet voldoende inzichtelijk op basis waarvan het hof kennelijk heeft aangenomen dat zijn beslissing over het beroep op rechtsverwerking berust op partijstandpunten, bescheiden of andere gegevens waarover de gemeente zich voldoende heeft kunnen uitlaten (art. 19 lid 1 Rv).

Conclusie

Het onderdeel van het cassatiemiddel dat stelt dat het hof vervolgens in de beslissing over het beroep op rechtsverwerking een onbegrijpelijke uitleg heeft gegeven aan de gedingstukken slaagt. De Hoge Raad vernietigt het arrest en verwijst het geding naar een ander hof voor verdere behandeling.

mr. H.P.C. (Hugo) Goedegebure

[Lexence advocaten & notarissen](#)

Voor de volledige tekst van het arrest klik [hier](#).

Bron: Hoge Raad 11 april 2025, ECLI:NL:HR:2025:561

11-04-2025